

Žaneta Procházková

Hřbitov jako literární prostor v české epice 19. století

Oponentský posudek diplomové práce.

Na práci Žanety Procházkové jsem byla velmi zvědavá, s jejím jádrem jsem se totiž setkala už v seminářích prvního cyklu. Protože studentka měla velkou schopnost zobecnění a dar pozorování už tenkrát, myslela jsem si, že se mi dostane do rukou práce objevná, ojedinělá svým tématem mezi obvyklými diplomovými pracemi.

Předložená práce, solidně rozvržená a nápaditá, mne přesto trochu zklamala. Diplomantka se v ní totiž pohybuje na hranici etnografie, kulturologie a literatury. Neodbytně se mi při čtení vtírá pocit, že literatura tu slouží především jen jako ilustrační doprovod, případně dodavatel důkazního materiálu. Pouze kapitola Hřbitov se blíží tomu, co diplomantka slibuje v titulu celé práce. Zde, inspirována nepochybně Hodrovou, dostává se k otázce, jakou roli v próze 19. století podobné motivy hrají, jak fungují ve výstavbě díla apod.

Jsem oponentka, hledám proto, co by se v práci mohlo zlepšit, aby toto nepříliš optimistické, ale velmi zajímavé téma přineslo nové poznání.

Procházková dobře a zřetelně formuluje, dobře dokumentuje, je poučena na odborné literatuře, ale některé kapitoly mají k slibovanému cíli daleko. Diplomantka se poměrně pečlivě věnovala dílu májovské generace (Hálek, Světlá, Neruda), ale z realistické generace staví hlavně na Holečkovi. Je mi líto, že – byť přečetla veliké množství titulů – pominula autory 19. století pro toto téma neopominutelné – například Terezu Novákovou a její povídky *S nuší* a *Před pohřbem*, román *Děti čistého živého* a koneckonců i její eseje.

Rais se ocitá v práci spíš omylem (na str. 10 je vydáván za autora *Nebožky Barbory* místo Karoliny Světlé), ale *Západ* nebo *Výměnkáři* (je zmíněn pouze *Konec života*), kde jsou motivy smrti, loučení a odcházení hybnými momenty příběhu, jakoby neexistovaly. A to nemluvím o Juliu Zeyerovi (v práci je zmíněno drama *Radúz a Mahulena*), jehož *Plojhar* nebo *Dům U Tonoucí hvězdy* jsou pojetím smrti (přinejmenším a nejen) rozvíjením romantické tradice.

Vím, že není možné v jedné práci obsáhnout takové množství děl, jaké nám Procházkovou koncipované téma nabízí, ale pak to chtělo upravit titul nebo alespoň v úvodu vymežit, proč tito a proč ne jiní. Diplomantka píše na str. 1, že vychází z „klasiků“, a slibuje Čecha, Jirásku a další. Z toho zřejmě při práci samé sešlo, ale to se stává, neberu to jako nedostatek, spíš důkaz, že se nadechla na víc, než potom v práci samé ukázala.

Nakonec úplně drobnou poznámku – když už v práci fungují veršované texty ne ryze epické, možná že by se mohlo využít – bude-li se tématem nadále Žaneta Procházková zabývat - i ironického Havlíčkova textu nazvaného *Hrob*. Ve 40. letech 19. století textu nevídaně polemického a provokativního.

Už bylo řečeno, že přes všechny připomínky uznávám práci jako výborně formulovanou, koncizní a nápaditou včetně obrazového materiálu. Ráda ji doporučuji k obhajobě.

Dr. Věra Menclová

